

TALOUSARVIOALOITE 418/2001 vp

Määrärahan osoittaminen valtionavustukseen saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalveluiden turvaamiseen

Eduskunnalle

Saamenkieliset sosiaali- ja terveyspalvelut toteutuvat nykyään heikosti saamelaisten kotiseutualueen kunnissa. Saamenkielisistä ja saamelaiskulttuuria tuntevista työntekijöistä on puutetta. Kiireellisimmin saamen kielen ja kulttuurin taitoja tarvittaisiin lasten päivähoitossa ja vanhus-tenhuollossa. Koltan ja inarinsaamen kohdalla tilanne on erityisen vaikea.

Asiaa on selvitetty useaan otteeseen sekä Lapin lääninhallituksen toimesta (raportti 26.1.1977) että viimeksi sosiaali- ja terveysministeriön asettaman selvityshenkilö Margit Lukkarisen toimesta (raportti 4.4. 2001). Molemmat selvitykset ovat päätyneet siihen, että saamenkielisten palveluiden turvaaminen vaatii erityisolosuhteiden takia erillistä valtionavustusta alueen kunnille.

Saamelaisalueen kuntien talous on muutenkin kireällä, jolloin kaksikielisten palveluiden toteuttaminen on erityisen vaikeaa. Sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuusjärjestelmä ei nyt ota lainkaan huomioon monikielisten palveluiden järjestämisen aiheuttamia erityiskustannuksia. Opetustoimessa vastaavat muutokset valtionosuusjärjestelmään on tehty.

Muutos on perusteltu myös siksi, että uuden perustuslain nojalla on haluttu turvata saamelais-

ten omaperäisen kulttuurin säilyminen. Myös sosiaali- ja terveydenhuollon tavoite- ja toimintaohjelmassa vuosille 2000—2003 on asetettu tavoitteeksi, että kunnat järjestävät palvelut asiakkaan äidinkielenä olevalla suomen, ruotsin tai saamen kielellä.

Sosiaali- ja terveysministeriö esitti omassa vuoden 2002 talousarvioehdotuksessaan 400 000 euron kiinteän määrärahan varaamista valtionavustuksiin saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalveluiden turvaamiseksi. Tätä varten olisi perustettava uusi momentti 33.32.39. Ehdotus ei kuitenkaan läpäissyt hallituksen budjettiriihtä eikä siis sisälly enää hallituksen eduskunnalle antamaan talousarvioletukseen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme kunnioittaen,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2002 talousarvioon luvun 33.32 uudelle momentille 400 000 euroa saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalveluiden turvaamiseen tarvittavaan valtionavustukseen.

Helsingissä 18 päivänä syyskuuta 2001

Maria Kaisa Aula /kesk
Anu Vehviläinen /kesk